

POMEN NADZORA PRI ZAGOTAVLJANJU VARNOSTI

Matjaž Guček, dr. vet. med.

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

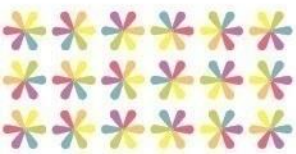
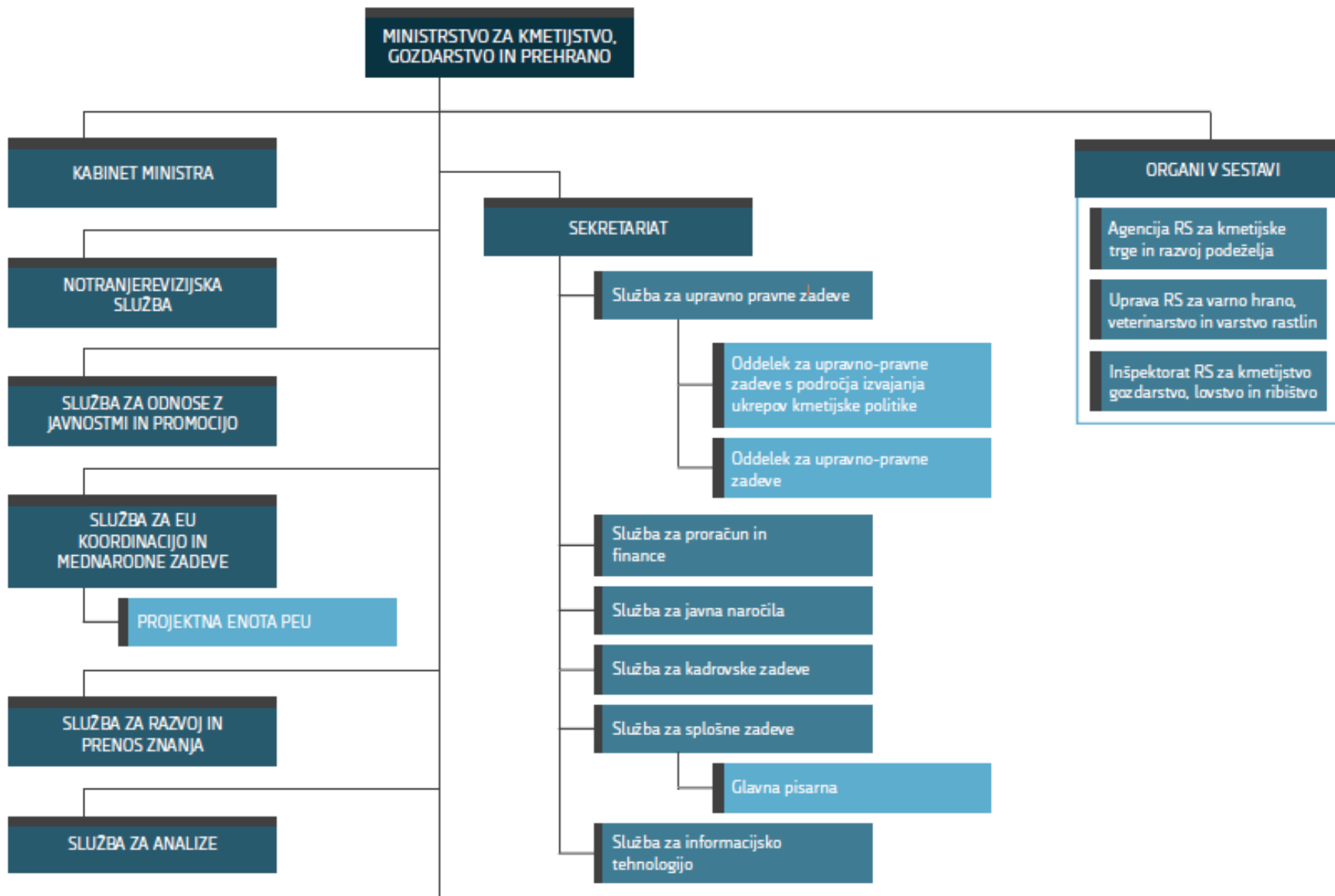
5. konferenca učiteljev/-ic naravoslovnih predmetov – NAK 2019
IZOBRAŽEVANJE ZA SEDANJOST IN PRIHODNOST

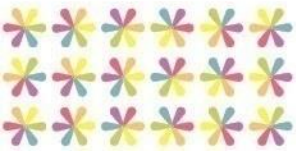
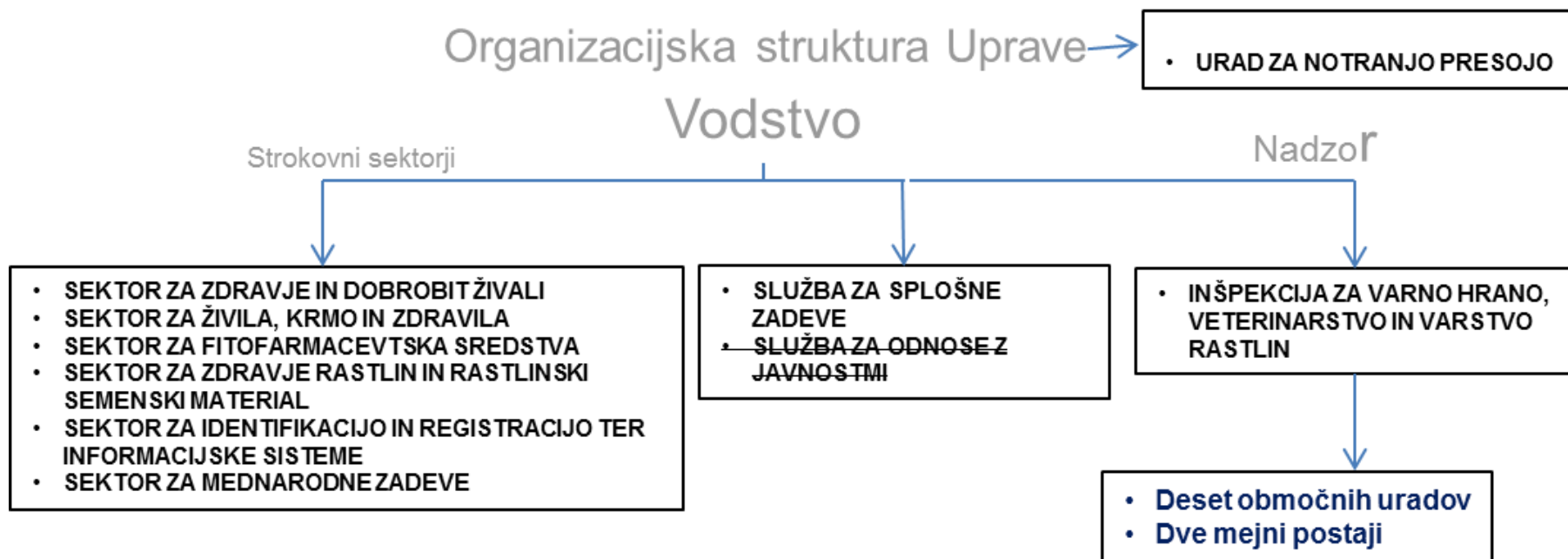
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

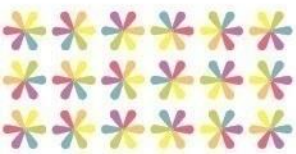

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Notranja struktura UVHVVR

5. konferenca učiteljev/-ic naravoslovnih predmetov – NAK 2019
 IZOBRAŽEVANJE ZA SEDANJOST IN PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
 MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
 ZNANOST IN ŠPORT

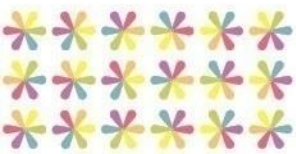
- Predpisi zajemajo vse dele prehranske verige od pridelave hrane in živalske krme do predelave, skladiščenja, prevoza, uvoza in izvoza ter prodaje na drobno. S takim integriranim pristopom se zagotovi, da se vsa hrana in krma, ki sta pridelani in prodani v EU sledljivi od »vil do vilic« in da so potrošniki dobro seznanjeni s sestavinami živil. V prispevku bo predstavljeno kako zakonodaja EU določa načela glede analize tveganja, ki predpisujejo kako, kdaj in kdo opravi znanstvene in tehnične ocene, ki zagotavljajo ustrezno varnost.

Analiza tveganja

Analiza tveganja je proces, sestavljen iz treh med seboj povezanih sestavnih delov:

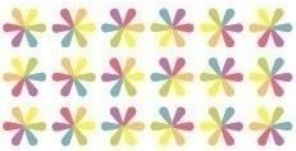
- **ocene tveganja**
- **obvladovanja tveganja**
- **obveščanja o tveganju**

Ocena tveganja

Ocena tveganja je proces:

- prepoznavanja nevarnosti
- opredelitve nevarnosti
- ocene izpostavljenosti in določitve stopnje tveganja

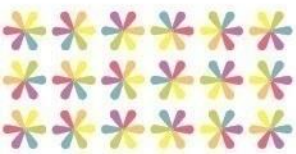
Kdo pripravlja ocene tveganja?

Nacionalno:

- Nacionalni inštitut za javno zdravje
- Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano
- Nacionalni veterinarski inštitut
- druge znanstvene inštitucije

Na nivoju EU:

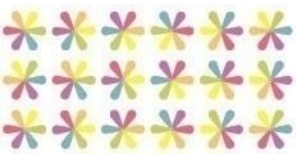
- [Evropska agencija za varnost hrane \(EFSA\)](#)

Novost na področju ocen tveganja

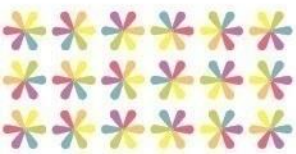
- Uredba [2019/1381](#) o preglednosti in trajnosti ocenjevanja tveganja v prehranski verigi v EU

Uporablja se od 27. marca 2021.

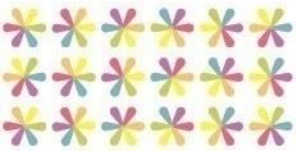
Tveganje = nevarnost?

HAZARD	RISK
A HAZARD is something that has the potential to harm you	RISK is the likelihood of a hazard causing harm
	

Obvladovanje tveganja

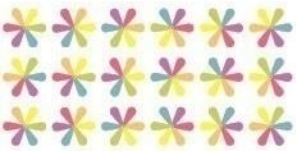
Obvladovanje tveganja je proces presojanja s posvetovanjem zainteresiranih strani o različnih možnostih delovanja za preprečevanje in nadzor določenega tveganja.

Obveščanje o tveganju

Obveščanje o tveganju pomeni izmenjavo informacij in mnenj med tistimi ki:

- ocenjujejo tveganja,
- skrbijo za obvladovanje tveganj
- potrošniki,
- živilsko industrijo,
- znanstveniki
- in drugimi zainteresiranimi skupinami,

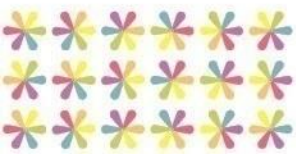

Previdnostno načelo

Uporabi se ga pri nevarnostih kadar:

- je na podlagi razpoložljivih informacij ugotovljena možnost neželenih učinkov na zdravje
- obstaja znanstvena negotovost ali tveganje dejansko obstaja ali ne

V tem primerih se lahko sprejmejo začasni ukrepi za obvladovanje tveganja, dokler niso na voljo nadaljnje znanstvene informacije za bolj izčrpno oceno tveganja.

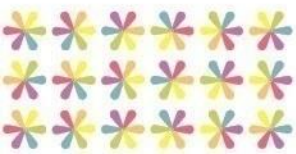
Pravila – čemu?

- Omogočajo sobivanje in strukturiranje družbe
- So “lepilo”, ki ohranjajo družbo skupaj.
- Tudi v dobro urejeni družbi se pojavljajo nesoglasja med ljudmi oziroma ljudmi in inštitucijami, zato so potrebujemo pravila, da je omogočen način reševanja teh sporov po mirni poti.

Vrste pravil

- družinska
- športna
- moralna/etična
- tradicionalna
- verska
- zakonodajna

„Teža“ pravil

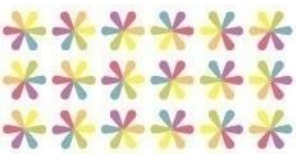
- Pravna hierarhija
- Področje, ki ga pravila „pokrivajo“
- Formalnost / neformalnost pravil
- Obseg posledic ob neupoštevanju pravil

Kdo je (naj bi bil) odgovoren?

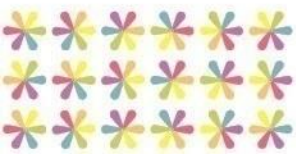
„nosilec živilske dejavnosti“ je fizična ali pravna oseba, **odgovorna** za zagotavljanje izpolnjevanja zahtev živilske zakonodaje v njeni živilski dejavnosti za varnost hrane je **odgovoren** predvsem nosilec živilske dejavnosti

splošno izvajanje postopkov, ki temeljijo na načelih HACCP, in uporaba dobre higienske prakse morata okrepiti **odgovornost** nosilcev živilske dejavnosti

Kdo je (naj bi bil) odgovoren?

- Bolezen norih krav – Združeno kraljestvo (okoli leta 2000)
- Dioksini v svinjskem mesu – Irska (2008)
- E. coli v kalčkih – Nemčija (2011)
- Konjsko meso v mesnih pripravkih, tortelinih (2013)
- Norovirus v zamrznjenem jagodičevju (več let)
- Fipronil v jajcih – Belgija/Nizozemska (2017)
- Salmonela v jajcih – Poljska (2018)
- Listerija v zamrznjeni zelenjavi (2018)
- Afera „poljsko meso“ + kebabi (2019)

Kako do aktualnih informacij?

[RASFF portal](#)

[Novice in obvestila UVHVVR](#)

[Zveza potrošnikov Slovenije](#)

5. konferenca učiteljev/-ic naravoslovnih predmetov – NAK 2019
IZOBRAŽEVANJE ZA SEDANJOST IN PRIHODNOST

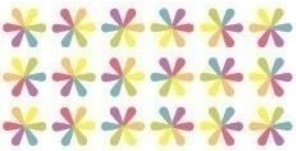
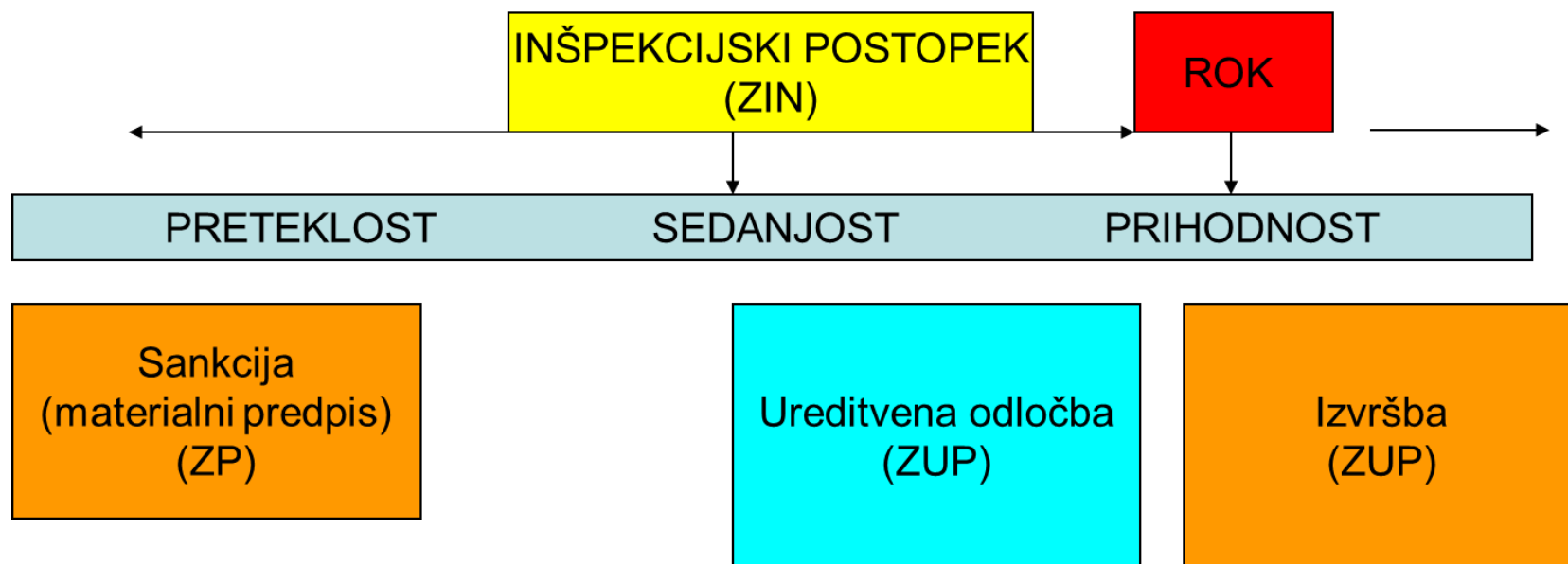
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Izvrševanje zakonodaje

Vsi postopki uradnega nadzora se izvajajo v skladu z **nacionalnimi postopkovnimi zakoni**:

- Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP)
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN)
- Zakon o prekrških (ZP)

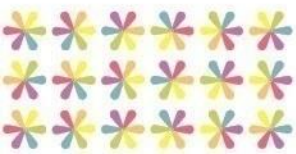
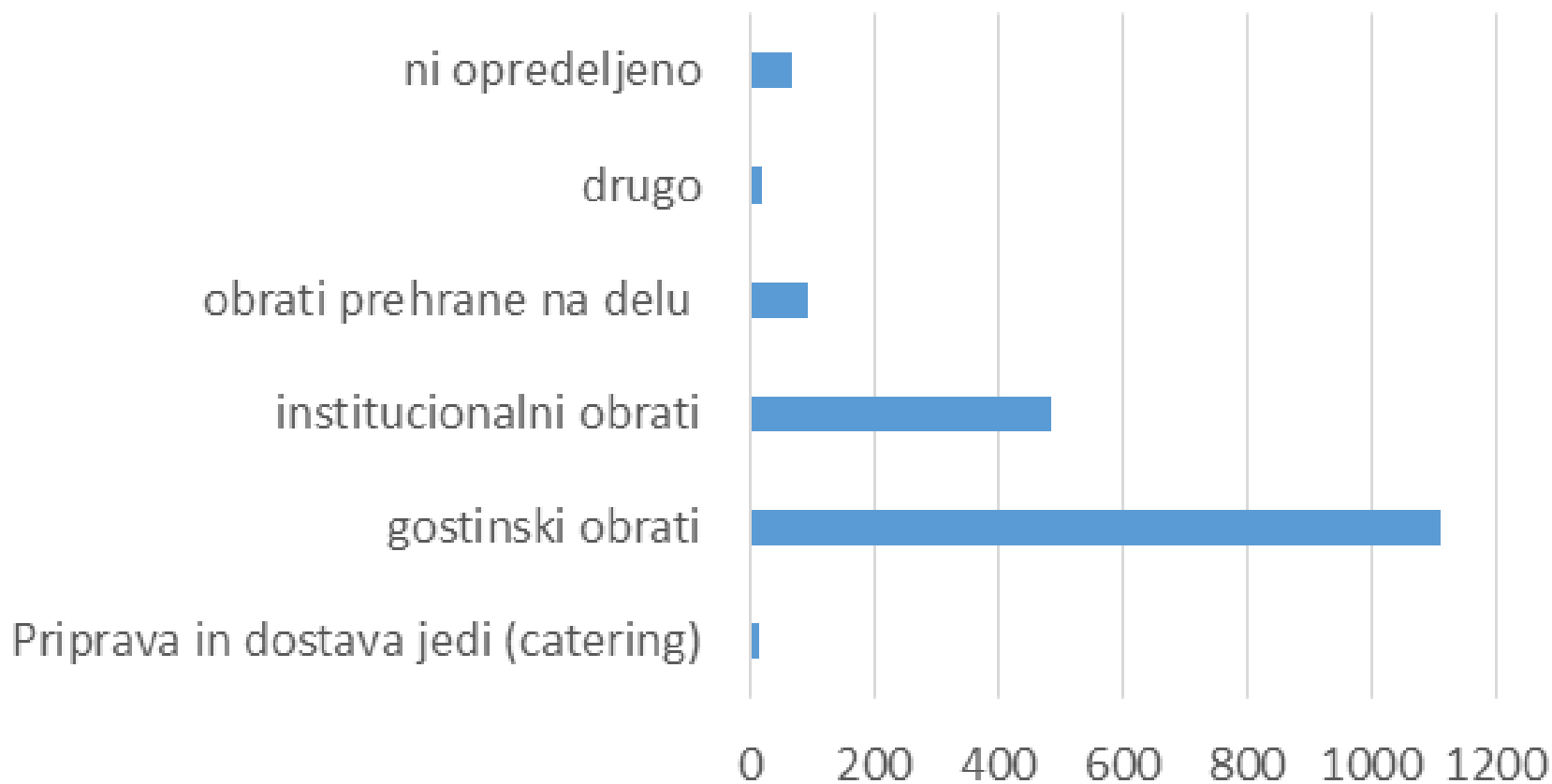

Uradni nadzor javne prehrane v 2018

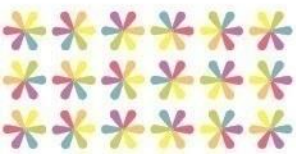
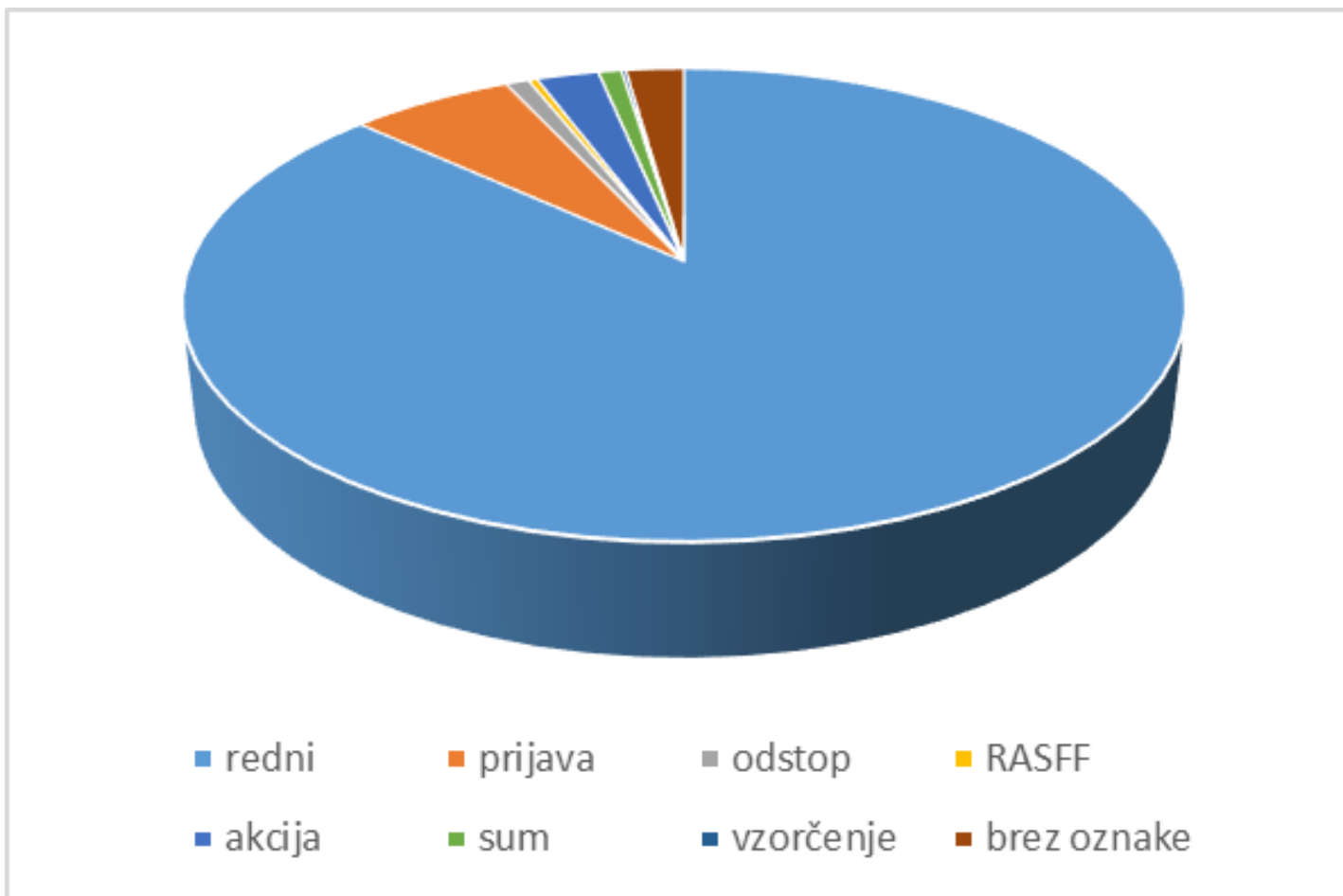
- deleži neskladij glede na vrsto obrata JP
- povod
- vrste neskladij (ukrep: ureditvena odločba)
- vrste neskladij (ukrep: prekrškovni postopek)
- obseg nadzora po območnih uradih

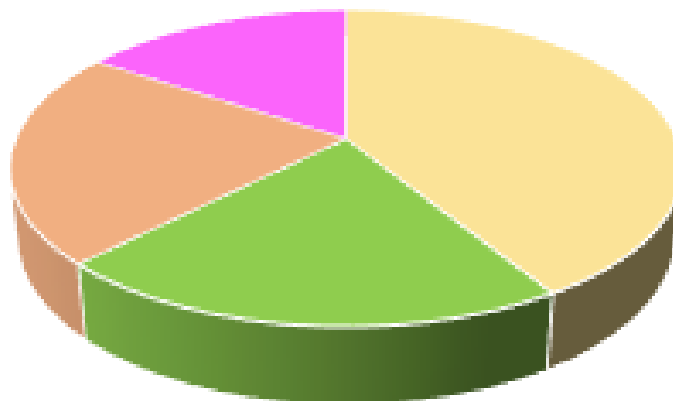
Vsi pregledi v javni prehrani (JP)

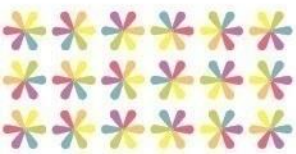
Povod nadzora

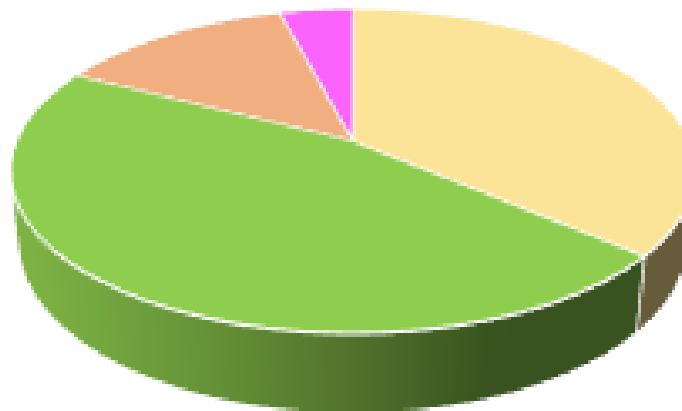
Ukrepanje pri gostinskih obratih

- ustno opozorilo
- ustavitev
- izdan bo drug ustrezen dokument
- začet bo prekrškovni postopek

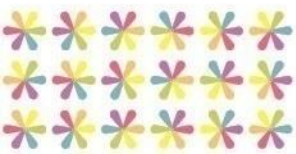
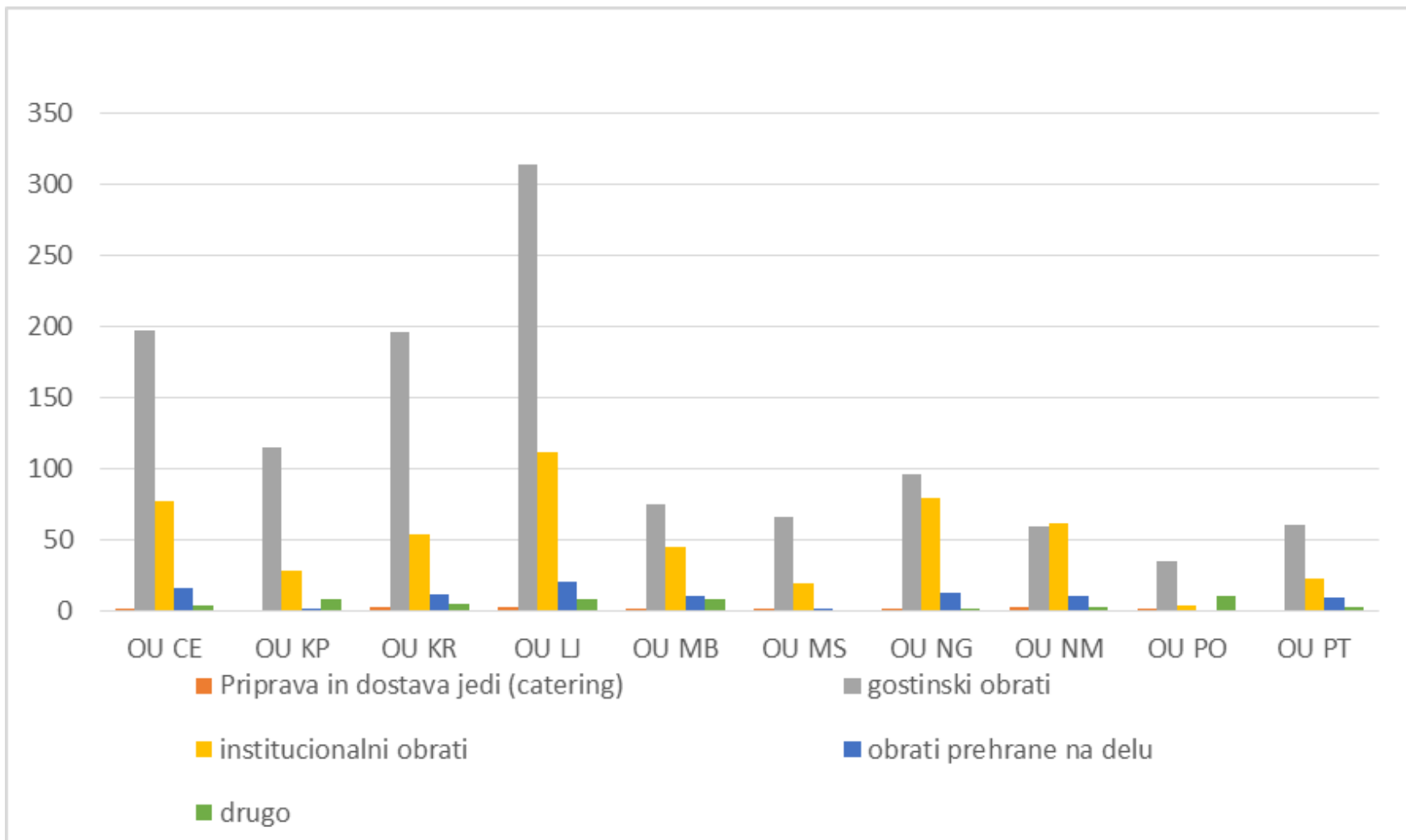

Ukrepanje pri institucionalnih obratih

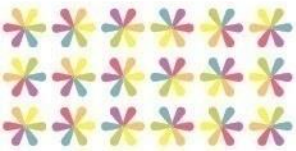
- ustno opozorilo
- ustavitev
- izdan bo drug ustrezen dokument
- začet bo prekrškovni postopek

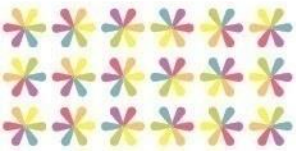
Ugotovitve

- temperature živil
- alergeni
- sledljivost
- monitoring temperatur
- zaščita pred insekti oziroma škodljivci
- vzdrževanje prostorov in opreme
- higiensko stanje

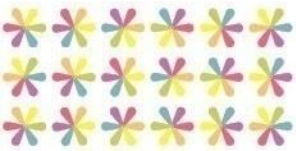

Ugotovitve

- pomanjkljiva dokumentacija (manjkajoči opisi procesov (akrilamid, priprava obrokov za otroke z alergijami))
- verifikacija lastnih kontrol

Hvala za pozornost!

5. konferenca učiteljev/-ic naravoslovnih predmetov – NAK 2019
IZOBRAŽEVANJE ZA SEDANJOST IN PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST